

El papa Francesc ens ha sorprès un cop més amb aquesta Carta Apostòlica Patris corde per commemorar el 150è aniversari de la proclamació de sant Josep com a patró de l'Església universal.

Josep Maria Blanquet

Un congrés reeixit i un llibre reeixit, perquè així com el congrés fou dinàmic i amè, també aquest llibre és de lectura àgil i engrescadora.

Daniel Palau

L'Evangelí de Marc és i pretén ser un instrument imprescindible en aquest canvi de full de ruta que ha provocat la pandèmia en la nostra societat occidental, postmoderna i posteristiana.

Marcos Aceituno

EL BON PASTOR

Revista per a preveres i diaques

Jo soc el bon pastor: conec les meves ovelles, i elles em coneixen a mi, tal com el Pare em coneix, i jo conec el Pare. I dono la vida per les ovelles.

Número 130
Gener 2021

Any XII

Pòrtic	3
ARMAND PUIG I TÀRRECH	
Un sol cor i un sol esperit	6
Amb un cor de Pare	
JOSEP MARIA BLANQUET	
Presentats com el llevat	8
<i>Francesc, pastor i teòleg</i>	
DANIEL PALAU	
Anunciar l'Evangelí	11
Invitació a llegir l'Evangelí segons sant Marc	
MARCOS ACEITUNO	
Al servei de l'altar	13
Presentació del CD <i>Música vocal litúrgica. Gregori Estrada</i>	
JOSEP MARIA SOLER	
Rentar els peus	14
Hem d'estimar i cuidar la creació.	
GABRIEL CASANOVAS	
Reclinats sobre el pit del Senyor	
L'equip de vida del prevere per esdevenir <i>Pastors Missioners</i>	
JOSÉ ANGEL PITARCH	
Les dimensions de la tendresa.....	
BLAI BLANQUER	
Un bisbe ens parla	18
Matriu cristiana de la laïcitat	
+LLUÍS MARTÍNEZ SISTACH	
Hem vist, hem llegit	19
Un any de moltes crisis	
NORBERT MIRACLE	

Pòrtic

ARMAND PUIG I TÀRRECH

Rector de l'Ateneu Universitari Sant Pacià

El Congrés de Diputats ha aprovat per àmplia majoria la proposta de llei orgànica de regulació de l'eutanàsia. El PSOE la va presentar el 15 de setembre i només en tres mesos se n'ha enllestit l'aprovació. Ara fa falta que es pronunciï el Senat, cosa que succeirà aviat en el sentit de ratificar la llei aprovada al Congrés. D'aquesta manera, en un temps rècord Espanya serà el sisè país d'Europa que admetrà l'eutanàsia activa, és a dir, la legalització d'un protocol destinat a facilitar que una persona que decideixi deixar de viure, ho pugui fer sense conseqüències penals –sempre i tant que es compleixin els mecanismes de control que la mateixa llei proposa. Per a alguns és una victòria de la democràcia i dels drets individuals de la persona. Per a d'altres –entre els quals em compto– és una “derrota”, un “fracàs” de la societat en el seu conjunt, com es remarcava en la nota de la Conferència Episcopal Espanyola (11 de desembre de 2020).

És evident que en un tema sensible i carregat d'implícits morals no s'havia de córrer tant, sobretot en temps de pandèmia en què l'opinió pública està focalitzada, i lògicament preocupada, pel curs dels esdeveniments en un moment d'emergència social. S'ha volgut fer passar bou per bèstia grossa, i s'ha evitat volgutament el debat social. El debat intel·lectual i la participació popular, és a dir, la tan invocada i realment poc practicada democràcia participativa, ha estat inexistent. S'han sentit veus en el sentit que l'opinió pública era favorable a l'eutanàsia. Però, siguin quines siguin les xifres, és clar que no es pot legislar a partir d'enquestes. Calia escoltar les opinions de molta gent, els favorables a la llei i els contraris. Calia un debat públic i obert sobre el tema, que no quedés encapsulat en termes ideològics. L'eutanàsia no és un tema de dretes i esquerres, no és una qüestió que es pugui tractar frívolament a partir d'un dret individual a decidir, que l'Estat ha de recolzar. Lamentablement, hi ha hagut una acció estrictament política que encaixa prou bé amb el que passa en altres qüestions. Vivim en una societat altament polaritzada, i això comporta que la confrontació ocupi el lloc de la reflexió.

D'altra banda, cal preguntar-se si les persones democràticament escollides pel poble com a membres d'una cambra de representants poden arrogar-se el dret de decidir en nom de tots, sense debat social, sobre un tema que supera el marc estricte del joc polític i s'endinsa en el terreny dels valors morals de la societat. Aquest és un punt crucial, perquè toca els fonaments de l'Estat de dret. Cert que la frontera entre ètica i política és sempre complexa, però la llei de l'eutanàsia té uns continguts netament ètics, de moral social i pública, que van molt més enllà d'estratègies de partit. Calia que els legisladors es preguntessin si estaven moralment legitimats per a tirar endavant, sense debat, una

proposta que afecta el dret a viure, i no solament el dret a morir. En un temps líquid com el nostre, en què tot sembla igual o bé poc diferent, el legislador no podia dir-se impunement que ningú no està obligat a complir una llei que regula una decisió personal. Aquest és un argument amb trampa, com si una llei no canviés res, com si fos quelcom neutre i sense efectes.

A Espanya s'ha fet el pas a l'eutanàsia activa, tal com ja des de fa anys es practica a Bèlgica, a Luxemburg, a Holanda i a Suècia –i en alguns estats dels EUA. A Suïssa es recorre al suïcidi mèdicament assistit. A França la llei Leonetti-Claeys 2016-87 de 2 de febrer de 2016, signada per François Hollande, va ser aprovada tan sols després de dos anys de debats públics intensos que van implicar tota la societat. Aquesta llei no admet l'eutanàsia activa i, malgrat això, pretén crear “nous drets a favor dels malalts i de les persones terminals” tot garantint la dignitat de la persona humana –que n'és el concepte clau. D'altra banda, els legisladors espanyols s'haguessin pogut informar sobre quina ha estat l'experiència real en els cinc països europeus esmentats que accepten l'eutanàsia activa. Haurien constatat que en aquests països moren dues o tres vegades més persones de les que permetrien els supòsits legals vigents. L'aplicació de la llei va molt més enllà de la lletra de la llei.

Sigui el que sigui, ara tenim davant nostre una llei que aviat es desplegarà amb mecanismes d'aplicació i reglamentacions que la implementaran. Cal, doncs, fer una tasca pedagògica per tal d'informar i mostrar els molts interrogants que planteja l'eutanàsia activa començant pel fet que la vida de cadascú és també dels altres. Si no fos així, si la vida no fos un seguit d'acompanyaments i d'atencions envers l'altre, aleshores molts no seríem aquí. Si algú no hagués lluitat, quan érem infants o joves o adults mentre som ancians, per la nostra vida, potser molts s'haurien quedat pel camí. Per tant, a l'hora de la malaltia greu o de la feblesa que acompanya la vellesa, la lluita per la vida revesteix tanta importància com la lluita per la vida que comença, abans i després del naixement. Un ancià és un tresor de saviesa i d'humanitat. Una persona malalta o afeblida és una ocasió per a treure les energies d'amor que tots portem a dins. Aquesta llei ha de ser una ocasió per a impulsar amb força l'atenció i la cura dels malalts crònics i dels ancians. Una llei com aquesta no s'aplica en els casos concrets si les persones estan envoltades d'un teixit d'estimació i d'afecte. L'Església i cada cristià ha de donar una resposta a tot el que suposa tenir cura de les persones que poden quedar interiorment malmeses o ferides per la manca d'afecte. Amb amor i cura de l'altre la temptació d'acabar amb la pròpia vida s'esvaeix. Ho demostra a bastament l'extraordinari text del profeta Elies en el seu camí cap a la muntanya de l'Horeb (vegeu Primer llibre dels Reis 19,1-18).

D'altra banda, cal posar damunt la taula, almenys, tres factors: els conceptes de fons (“eutanàsia”, “mort digna”, “acarnissament terapèutic”, “document d'últimes voluntats”, “suïcidi assistit”, “cures paliatives”, “sedació”), els criteris relacionats amb el final de la vida i els procediments aplicables a cada cas. La llei espanyola tot just aprovada no és, malauradament, una llei sobre el final de la vida, ni recull la complexitat de la qüestió. És

una llei de direcció única que, com es llegeix en el preàmbul, pretén “salvaguardar l'absoluta llibertat de decisió descartant qualsevol tipus de pressió externa”. Ara bé, i si la decisió de la persona és la de mantenir-se en vida? Quines són les prestacions –sanitàries, econòmiques, de suport personal–, que l'administració, per llei, es compromet a oferir per tal de garantir el dret a viure dels qui el volen exercir, tot i que pateixin una malaltia greu i irreversible o bé una malaltia terminal? Optar per una vida digna és optar per una mort digna. Tothom vol tenir una mort digna, però “mort digna” i “eutànasia activa” no són conceptes idèntics, com la llei aprovada, subtilment, pretén fer creure.

Un darrer punt. En aquest moment a Espanya quasi 25.000 ancians han mort per covid-19 o símptomes compatibles, quasi la meitat del nombre total dels morts per la pandèmia. A Catalunya el percentatge supera lleument el 50%. Es tracta d'una mortaldat sense precedents. Caldria anar a la passa de grip de 1918-1919 per trobar xifres encara més grans d'ancians morts en una pandèmia. Em pregunto si aquest era el moment oportú per promoure una llei que afecta directament els ancians, persones de debilitat congènita. Ara que hem de plorar la mort de tants milers d'ancians i que, alhora, hem d'alegrar-nos pels molts milers que, de moment, a casa i a les residències, han estat estalviats de la mort gràcies a la tasca abnegada de tants infermers/res, cuidadors/es, auxiliars i metges, sostinguts per familiars i amics que els han encoratjat a viure –i que s'han sentit encoratjats pels mateixos ancians, desitjosos de sobreviure a la pandèmia!–, ara, dic, no era el moment de plantejar-se el tema de l'eutanàsia. Cal lamentar la manca de sensibilitat envers els milers i milers d'ancians que han decidit lluitar contra els confinaments i l'isolament i han optat per continuar en vida i no per morir. El seu exemple i la seva dignitat també han de ser inclosos en la memòria col·lectiva de la nostra societat.

Un sol cor i un sol esperit **Amb un cor de Pare**

JOSEP MARIA BLANQUET
prevere, religiós fill de la Sagrada Família

El papa Francesc ens ha sorprès un cop més amb aquesta Carta Apostòlica *Patris corde* (8 desembre 2020) per commemorar el 150è aniversari de la proclamació de sant Josep com a patró de l'Església universal.

Es pot afirmar que el document se situa en la línia de les grans intervencions que els papes d'aquests darrers segles han dedicat al sant Patriarca.

El culte a sant Josep és més aviat tardà a l'Església, i com s'ha dit, li han fet més justícia els sants i els pastors que no pas els teòlegs. Des de santa Teresa de Jesús hi una llarga llista de noms que, tot i ser en general místics, han aprofundit en la vocació i missió pròpies del sant.

Els Pares del concili Vaticà I havien demanat insistentment al Papa que incrementés el culte litúrgic a sant Josep i el proclamés Patró de l'Església universal. Alguns bisbes promovien altres iniciatives per a les pròpies diòcesis o països 1.

El beat Pius IX, el 8 de desembre de 1870, publicà el *Decret Quemadmodum Deus*, pel qual proclamava sant Josep Patró de l'Església universal, i al cap de pocs mesos, el 7 de juliol de 1871, escrivia la Carta Apostòlica *Inclytum Patriarcham*, en la qual, després de recordar allò que altres Papes havien fet per promoure el culte a sant Josep, afegeix que "és just que l'Església Catòlica, ara que Josep està coronat de glòria i d'honor en el cel, l'envolti de magnífiques manifestacions de culte, i que el veneri amb una íntima i afectuosa devoció".

El 15 d'agost de 1889, el papa Lleó XIII publicava la Encíclica *Quamquam pluries*, en què, comparant la relació de sant Josep amb el Crist històric i el Crist místic, afirma:

"[...] És, per tant, convenient i summament digne del benaurat Josep que, el mateix que llavors solia tutelar santament en tot moment la Família de Natzaret, així protegeixi ara i defensi amb el seu celestial patrocini l'Església de Crist".

El 25 de juliol de 1920, Benet XV, en el 50è aniversari del patrocini de sant Josep, publicà el Motu proprio *Bonum sane*, on, donant un pas més, afirma:

"[...] Així, amb l'increment de la devoció dels fidels a sant Josep, la seva devoció a la Sagrada Família de Natzaret, de la qual ell era l'august cap, augmentarà al mateix temps, confluint espontàniament les dues devocions entre si. De fet, a través de Josep anem directament a Maria i, a través de Maria, a l'origen de tota santedat, Jesús, que va consagrar les virtuts domèstiques amb la seva obediència a Josep i Maria" 2.

El 19 de març de 1961, sant Joan XXIII, a la Carta “*Le voci*”, “invoca i venera sant Josep com a protector del Concili Ecumènic Vaticà II” .

Finalment, sant Joan Pau II, el 15 d’agost de 1989, tot commemorant el centenari de l’Encíclica *Quamquam pluries*, va publicar l’Exhortació *Redemptoris custos* “sobre la figura i la missió de sant Josep en la vida de Crist i de l’Església”, aplicant el títol del cap. VIII de la *Lumen gentium* sobre la Verge Maria a sant Josep .

La Carta del papa Francesc *Patris corde* recorda també el “paper central” de sant Josep “en la història de la salvació”, i tot considerant-lo “tan a prop de la condició humana”, centra la reflexió personal en el context de la pandèmia que estem patint i també en un aspecte molt sensible del seu magisteri: l’important rol dels pares en la família.

El 2015, en la catequesi setmanal, ja es lamentava que “la nostra societat sigui una societat sense pares”. “Molts joves són orfes en la família, perquè els pares sovint estan absents, fins i tot físicament, de la casa, però sobretot perquè, quan hi són, no es comporten com a pares, no dialoguen amb el fills, no compleixen la seva tasca educativa, no donen als fills, amb l’exemple acompanyat de les paraules, els principis, els valors, les normes de vida que necessiten tant com el pa” .

La carta, un text més contemplatiu que teològic, posa de relleu la missió paternal de sant Josep —“l’home que passa desapercebut, l’home de la presència diària, discreta i oculta”—, i el proposa com a intercessor, suport i guia dels pares, remarcant-ne set característiques: l’**amor**, en posar-se al servei del Messies nascut a la seva casa; la **tendresa**: Jesús va veure la tendresa de Déu en Josep; l’**obediència**: els pares de Jesús observaven totes les prescripcions de la llei; l’**acollida**: la seva vida espiritual no ens mostra una via que explica, sinó una via que acull; el **coratge creatiu**: sabia transformar un problema en una oportunitat, anteposant sempre la confiança en la Providència; el **treball**: d’ell, Jesús va aprendre el valor, la dignitat i la joia del treball; i el **servei discret des de l’ombra**: Josep mai no es va posar al centre. Va saber descentrar-se, per posar Maria i Jesús al centre de la seva vida.

El Papa ha publicat, a més, un decret que estableix una indulgència plenària especial per a tots els que celebren l’aniversari i, d’acord amb l’objectiu de la Carta, “creixi l’amor a aquest gran sant, per a ser impulsats a implorar la seva intercessió i imitar les seves virtuts, com també la seva resolució”.

¹ Per exemple, el bisbe d’Urgell, Josep Caixal i Estradé, escrivia: “D’aquelles cadires que Jesucrist negà a Jaume i a Joan perquè el Pare les havia reservades a d’altres, l’una és la de sant Josep, com l’altra és la de Maria santíssima. La Trinitat humana ha d’ocupar en el cel, a ben segur, un lloc preferent i molt més elevat que tots els demás sants, inclòs el seu tercer membre que és sant Josep; si no, l’obra mestra de Déu hauria quedat incompleta: quod absit!”. Carta a Mons. Miguel García Cuesta, cardenal arquebisbe de Santiago, 5-07-1869: ADU: Comunicaciones VI, n. 866, 211-212. I desitjava que fos declarat “copatró” d’Espanya i que fos invocat a les Lletanies dels sants dos vegades, com a espòs de Maria i com a pare putatiu de Jesucrist. Cf. Carta al Dr. Agustí Vidal, degà i governador d’Urgell, 27-04-1870. En aquest context se situa també la carta que sant Josep Manyanet, el 24 de juny de 1869, escrivia al bisbe Caixal proposant-li l’erecció del Temple Expiatori de la Sagrada Família, amb una especial referència a Sant Josep.

2 AAS 12 (1920) 313. L'any següent, el 26 octubre, mitjançant un decret de la Congregació de Ritus, accedint a la petició del P. Lluís Tallada, superior general dels Fills de la Sagrada Família, ratificada per un gran nombre de Prelats, estenia la festa de la Sagrada Família a l'Església universal. Cf. AAS 13 (1921) 543-544.

Presents com el llevat

Francesc, pastor i teòleg

DANIEL PALAU

*prevere del bisbat de Sant Feliu de Llobregat
director de la Càtedra de teologia pastoral Josep
Pont i Gol*

Molt bon dia a tots, els qui formeu aquesta taula en aquest acte de presentació d'un llibre ben especial: benvolgut senyor cardenal Omella; senyor rector de l'ateneu, mn. Armand Puig; degà de la facultat, mn. Joan Torra; professora Mar Galceran. Molt bon dia, també a tots i totes les que seguïu aquesta presentació telemàticament.

Inicio aquesta breu intervenció, i no pot ser de cap altra manera que subratllant l'alegria de tenir a les mans un llibre fruit de l'encert i la valentia de poder proposar un esdeveniment teològic pastoral a casa nostra d'una qualitat més que notable. El congrés viscut el novembre del 2019, que rebia per títol «L'aportació del papa Francesc a la teologia i a la pastoral de l'Església», va ser la bona oportunitat ben aprofitada, però també, a mesura que vivíem el congrés i escoltàvem als diversos ponents, com la premonició compartida de percebre que ens trobàvem en un punt decisiu per la vida de la nostra facultat, i si es vol, també, òbviament, de la nostra Església a Barcelona, Catalunya, Espanya i Europa. Els set anys del pontificat del papa Francesc que es complien el passat febrer del 2019, eren una òptima data, bíblicament rodona si es vol veure així, per tal de fer una aproximació seriosa vers tot el que el papa havia anat oferint en el seu magisteri, tant escrit com no escrit. Els seus gestos, paraules i accions venien a inaugurar el que molts havien anomenat com «un segon període de recepció del Concili Vaticà II», i calia veure'n els elements centrals i desllorigadors que ens permetessin entendre l'impuls revitalitzador del papa Francesc, un papa que provenia d'una gran metròpolis de l'hemisferi sud, un lloc totalment perifèric respecte de la nostra Europa, vella Europa.

Aquests detalls, ben coneguts, feien molt avinent una proposta de relleu internacional com la que va proposar la nostra institució acadèmica, l'Ateneu sant Pacià. D'aquí se'n deriva el gran ressò i la bona rebuda que el congrés va gaudir en els mitjans de comunicació, però també entre els assistents directes, i els indirectes. D'aquests darrers, permeteu-me un brevíssim apunt, alguns, certament, van seguir les ponències telemàticament, però molts més van ser testimonis de les xerrades que els conferenciants, per invitació de la càtedra de teologia pastoral, van compartiren diverses parròquies per

tal de seguir oferint d'una manera més menjívola les seves reflexions. Foren els mateixos ponents els qui van apropar-se a diverses parròquies (sant Fèlix de Sabadell, sant Cugat del Vallès, sant Josep Oriol de Barcelona, sant Just i pastor de Barcelona, santa Eulàlia de Mèrida a l'Hospitalet, santa Maria de Vilafranca i santa Eulàlia de Vilapicina a Barcelona), per seguir compartint les seves intuïcions i contrastar-les amb el poble de Déu. Aprofito, de nou, per reiterar el més sincer agraïment a tots els rectors que varen facilitar aquesta dimensió parroquial.

Amb la finalització del congrés la càtedra de teologia pastoral rebia l'encàrrec de fer el recull de les ponències i treballar-les per tal d'oferir aquest volum com a testimoni no només d'un pensament i una reflexió, sinó d'una vivència acadèmica intensa i una experiència parroquial joiosa.

I és així que parlem d'un congrés reeixit, il·luminant i útil; com també parlem d'un llibre reeixit, il·luminant i útil.

Un congrés reeixit i un llibre reeixit, perquè així com el congrés fou dinàmic i amè, també aquest llibre és de lectura àgil i engrescadora. El papa Francesc, de fet, ha estat, i és, un bon mestre pel que fa al plantejament de les seves pròpies intuïcions i al desplegament dels seus arguments. Sap comunicar el que creu, capta aprofundidament la realitat que l'envolta, respon als neguits dels homes i dones del nostre temps, i això ha provocat que la mateixa teologia prengui consciència de la importància d'abordar les qüestions difícils del nostre temps amb valentia, amb transparència i amb el desig d'obrir un sincer diàleg amb el món. La teologia ja no es presenta com un sistema tancat en si mateix, sinó que pren bona nota dels interrogants i neguits del món i de la humanitat, per tal de situar les preguntes al seu lloc i oferir pistes, camins i respostes que permetin al poble fidel de prosseguir el seu propi camí sota l'influx de l'Esperit. El recull d'aquestes conferències és, doncs, una expressió reeixida en el sentit que ofereix elements que ajuden a enfortir el nostre testimoni en aquest temps nou que s'obre davant nostre. Per això és important no deixar-nos vèncer ni pels neguits ni per les presses, sinó més aviat, pensar la nostra fe amb valentia i confiança, amb el desig ferm de fer realitat la conversió pastoral apuntada pel papa Francesc com a necessària per esdevenir el poble de Déu que Déu mateix ha somiat.

Un congrés il·luminant i un llibre il·luminant, i ho diem no pas per viure del passat ni per enllustar innecessàriament l'edició, que és bona i feta de qualitat, sinó per l'esclat de llum i colors que va apareixent en totes i cadascuna de les intervencions dels ponents. Com si es tractés d'un espectacle fet amb gust i amb missatge, un queda molt embadocat llegint una pàgina i una altra, i com els conferenciants van descobrint i proposant la connexió interna dels diversos textos del papa Francesc, i adonant-se que el fil conductor del seu pensament és alhora lògic i evangèlic. Es tracta d'un veritable regal el fet d'haver comptat amb uns conferenciants d'una altíssima implicació en el camp teològic i pastoral. La procedència de cadascun dels ponents, dels cinc continents, és un detall que no podem passar per alt en una obra col·lectiva com aquesta i en un congrés com el que vàrem viure. La perspectiva local de cadascun d'ells ve a ser com el punt de mira propi. I és des

de la pròpia vida que un ha de fer aquest exercici, no fàcil, tot sigui dit, d'adonar-se de quina és la voluntat de Déu i com Ell il·lumina la vida. La diversitat de procedències no fa res més que enriquir i mostrar l'amplitud de la bellesa de l'amor salvífic de Déu manifestat en Jesucrist mort i ressuscitat. Des d'aquí els lectors quan comencin a llegir aquest llibre, crec humilment, que tindran com la sensació d'estar contemplant un castell de focs impressionant. I és que al lector li serà molt obvi entendre que li tocarà de seguir fent la feina que fa tot bon teòleg i tot bon pastor, la de seguir desxifrant com Déu ens parla a través de la vida idiscernint com ens cal esdevenir testimonis de l'alegria de la fe.

I finalment parlem d'un congrés útil i d'un llibre útil. Ho diem sense dir res estrany o aliè al que fou l'experiència del congrés, i en concret de la dimensió parroquial del congrés. La utilitat resideix en l'encert de ser, com hem dit anteriorment, una bona oportunitat aprofitada, és a dir, una òptima presentació dels elements claus de la proposta del papa Francesc, que és la proposta de l'Església. Ell no fa res més que seguir subratllant la importància del mateix Concili Vaticà II quan declarava la identitat missionera de l'Església. La lectura de les pàgines d'aquesta obra ens provocaran de tal manera que tindrem el goig i la necessitat de seguir llegint els textos que el papa Francesc ofereix, però sobretot voldrem, en aquests temps canviants que vivim, d'apropar-nos més a Déu acceptant la nostra pròpia realitat. La utilitat també serà molt palpable i evident quan nosaltres mateixos, des de les nostres realitats eclesials, continuem posant el fil a l'agulla per tal de revifar els nostres projectes pastorals, confiant més i millor en la misericòrdia que Déu ens ha comunicat a través del seu Fill Jesucrist.

«Reeixit, il·luminant i útil», tres mots per qualificar alhora un congrés i un llibre, i descobrir la significació d'aquell congrés, novembre del 2019, i acceptar el valor d'aquest llibre, novembre del 2020, per aprofundir la comprensió del pontificat del papa Francesc.

Anunciar l'Evangeli

Invitació a llegir l'Evangeli segons sant Marc

MARCOS ACEITUNO

*prevere del bisbat de Terrassa,
professor de l'Ateneu Sant Pacià*

En un ampli mercat de possibilitats, la vivència religiosa no és una excepció. Molts són els relats que arriben als nostres dispositius i poc el temps que tenim per llegir-los críticament. Si a això li afegim la situació sanitària actual, resulta que ens sentim febles i pobres. Precisament en aquesta situació de debilitat i de pobresa és quan millor es pot plantejar una proposta diferent, antiga i nova alhora per seguir esperançats. Em refereixo als Evangelis. Moltes vegades, en la nostra societat, caiem en el tòpic que l'Església i el seu missatge és una cosa antiga, obsoleta, desconnectada de la realitat. Avui volem demostrar que no és així, que l'Església viu al costat de cada persona del nostre temps i que l'Evangeli, com a missatge viu sobre Jesucrist, és la resposta necessària a les urgències d'avui dia. Si deixem que l'Evangeli ens inspire diàriament, descobrirem que Déu és prop nostre i que ens vol il·luminar en la foscor. La seva Paraula és la llum que il·lumina els nostres passos.

L'Evangeli de Marc és i pretén ser un instrument imprescindible en aquest canvi de full de ruta que ha provocat la pandèmia en la nostra societat occidental, postmoderna i postcristiana. L'Evangeli de Marc, històricament el relat qualificat més antic de la vida i missió de Crist, ens brinda l'oportunitat de redescobrir les arrels del cristianisme i ens ajuda a donar resposta a les urgències del nostre temps. Per això, ens fem dues preguntes: Què ens ofereix l'Evangeli de Marc i què pot aportar a la nostra vida? Per què ens fonamentem encara en un text tan antic en l'època moderna actual?

Què ens ofereix i què pot aportar a la nostra vida? L'Evangeli de Marc ens ofereix una mirada alternativa i revolucionària de la realitat. L'evangelista ens convida a mirar la realitat des de la fe. Ens anima a trobar Déu en la nostra vida de cada dia. Marc vol narrar la vida de Jesús tenint en compte tant els fets històrics com les veritats de la fe. Vol comunicar-nos que Jesús de Natzaret, amb els seus gestos i les seves paraules i, sobretot, amb el seu sacrifici personal i solidari a la creu, era algú més que un profeta d'un minúscul punt geogràfic d'un Imperi que ja va passar. Jesús és el Fill de Déu. A més, l'Evangeli de Marc ens ofereix un estil de vida marcat per dos eixos fonamentals: el cor i les obres, l'interior i l'exterior. La vida de Crist és, per al lector que vol transformar la seva vida, no només una inspiració, sinó també un model. Crist és la brúixola certa i segura de salvació eterna i d'esperança a la terra. Comprendre i seguir aquesta brúixola requereix que hi posem molta atenció, si no, no veurem clarament cap a on hem de dirigir-nos.

Posem que estem desorientats, desbordats per una fatalitat. Podem sentir-nos com les primeres deixebles de Jesús quan van anar al sepulcre. Estaven tristes i desesperades perquè no podien moure la pedra del sepulcre per ungir Jesús (Mc 16,3). No obstant això, mai van deixar de fer el que podien fer pel seu Mestre. No van perdre l'esperança perquè tenien fe. I va ser precisament en aquesta situació quan Crist ressuscitat es va fer present. Marc ens mostra que en situacions extremes mai estem sols.

En l'actualitat, estem assedegats de canvis i de millores en tots els aspectes de la vida. Per això, tenim grans expectatives en la sociologia, en la geopolítica mundial, fins i tot, en els moviments culturals i socials... L'Evangeli de Marc ens convida a anar a l'arrel d'aquest desig i al fonament del canvi autèntic i durador. Actualment, tots podem llegir directament la Bíblia en la nostra llengua. Doncs bé, aquest és el repte: llegir-la, amb l'esperit amb què va ser escrita; amb un esperit de pregària i de llum divina.

Crist va iniciar l'aventura del Nou Testament amb una invitació senzilla, quan ens va dir: canvieu de vida, tingueu fe en l'Evangeli, perquè el Regne de Déu està arribant (cf. Mc 1,15). Acceptar aquesta invitació significa seguir Jesús en el camí de la creu, afrontar totes les dificultats.

Per què ens fonamentem en un text tan antic? L'Evangeli de Marc és l'experiència de la fe de les primeres comunitats cristianes. És el ressò d'uns fidels que, com nosaltres, van viure una època de canvi i un canvi d'època. Però, tot i això, els va acompanyar la presència viva de Jesucrist. Aquest Evangeli té dos trets que el caracteritzen: en primer lloc, que és un dels intents més antics, potser el més antic, de plasmar per escrit, no només l'essencial de la fe en Déu per Jesucrist, sinó també de mostrar-nos en la vida quotidiana la grandesa de qui va ser el Salvador del món; en segon lloc, i encara més important, ens vol comunicar quina és la seva paraula, el seu pensament i quines són les seves actituds en relació amb Déu, el seu Pare, amb el món, amb la societat i amb l'univers interior. Fe, exigència ètica, urgència missionera, incomprendiments, persecució, mort i resurrecció són els elements que recorren el relat cristià de Marc.

Trobem tres eixos de la vida de Crist en l'Evangeli de Marc: l'inici i desenvolupament feliç de la vida pública de Jesús a Galilea (1,14-8,27); el desenvolupament de la missió de Jesús que té el seu punt culminant amb la pujada a Jerusalem (8,28-13,34) i, finalment, la passió, mort i resurrecció de Jesucrist (14,1-16,8). Tot això ve precedit i conclòs per unes breus paraules que ens ajuden a comprendre millor la singularitat de la vida i la missió de Jesús. D'una banda, ens explica l'acció de l'Esperit de Déu que va marcar tota la vida terrenal de Crist (1,1-13) i, d'altra, ens fa veure la necessitat que els fidels de l'Església, malgrat les seves limitacions i pecats, segueixin sent avui mediadors i transmissors del missatge sobre la veritat de Crist (16,9-20).

Déu parla a través de les paraules antigues de l'Evangeli. Jesús, el Fill de Déu, és el Mestre de la pregària i de les experiències de l'Esperit Sant. Si llegim l'Evangeli amb atenció, tindrem l'alegria de descobrir que Déu és la nostra esperança, que la paraula i el testimoni de Crist ens donen la resposta última i més clara per al nostre temps. I aquesta resposta és tenir esperança que hi ha Algú que ens crea (el Pare), ens salva (Jesucrist) i

ens sosté (l'Esperit Sant), i tot això amb amor. Aquesta és la clau per sortir de l'atzucac de la crisi, que trobarem en l'Evangeli de Marc. Feliç, santa i profitosa lectura de l'Evangeli de Marc.

Al servei de l'altar

Presentació del CD *Música Vocal Litúrgica.* *Gregori Estrada*

JOSEP MARIA SOLER

*Abat del monestir de Santa Maria de
Montserrat*

Aquest 2020 se celebren els 50 anys de les Trobades d'Animadors de Cant per a la Litúrgia. Les va iniciar el P. Gregori Estrada i continuen amb molta vitalitat. Entre les diverses iniciatives destinades a commemorar aquest mig segle d'existència, hi ha aquest CD que ofereix una mostra de la música vocal litúrgica del P. Gregori. Hi ha molts enregistraments del P. Gregori com a intèrpret a l'orgue o com a director de cor. Però fins ara no n'hi havia cap que permetés escoltar la seva música vocal en tant que compositor.

Tot el que conte aquest CD és música escrita per a la litúrgia de Montserrat, la gran majoria de la qual continua essent cantada també avui en les celebracions montserratinas. El P. Gregori posava la música al servei del text. És a dir, la composició musical està al servei de la paraula que es canta; una paraula directament presa de la Sagrada Escripura o be inspirada directament en ella, segons la tradició secular dels textos litúrgics. Amb això, el P. Gregori volia ajudar a interioritzar el text, a fer que qui el canta o l'escolta sintonitzi interiorment amb la paraula que es pronuncia. D'aquesta manera, la música acompanya el text, ajuda a fer-ne la interpretació espiritual i porta a la pregària comunitària i personal. El seu gran interès era oferir una música d'Església de qualitat, però al mateix temps que estigués a l'abast de la gent de manera que l'ajudés a viure la litúrgia.

Darrere aquestes composicions vocals que conté el CD, igual com amb les instrumentals que va fer, hi ha tot un treball d'estudi aprofundit durant anys. En aquest sentit, el P. Gregori estigué ben obert als corrents de pensament, teològics, musicals, culturals, socials, que venien d'Europa. Ja des de jove monjo hi va estar en contacte, primer a Montserrat, després a causa dels seus estudis a Alemanya i posteriorment pels seus viatges a l'estranger. Tot era un estímul per a la seva vida de monjo, de prevere, d'organista, de compositor, de musicòleg, de pedagog de la música. Aquest bagatge humà i espiritual amara tota la seva obra i li dona una riquesa i una profunditat particulars. Es

pot comprovar en aquest CD. El seu contingut, d'altra banda, a més de donar a conèixer la figura i la música del P. Gregori, ajuda a entendre la història de la música litúrgica a Catalunya a la segona meitat del s. XX.

Desitjo que aquest enregistrament, en el cinquantè aniversari de les Trobades d'animadors de Cant per a la Litúrgia, sigui un homenatge al seu fundador, contribueixi a enriquir el panorama de la música litúrgica i faci una aportació de qualitat a la cultura musical.

Rentar els peus

Hem d'estimar i cuidar la creació

GABRIEL CASANOVAS

prevere del bisbat d'Urgell

subdelegat diocesà de joventut

Iniciem amb aquest, el primer dels articles sobre l'Encíclica *Laudato Si* del Papa Francesc, tractant alguns dels seus grans principis. En el seu n° 75, aquesta Encíclica ens recorda que tota relació amb el que ens envolta com a éssers humans que som, per tal que sigui justa, equilibrada, harmònica, ha de partir d'un fet importantíssim per a la nostra vida: que tots som creació d'un mateix Pare. I que tot el que aquest Pare ha creat s'ho estima i ho cuida.

Saber això és molt important, tant en les relacions humanes, com amb la resta de coses creades. Quan sóc conscient que l'existència de l'altra persona és volguda per Déu, i també existeix per al meu bé (què és la meua vida sense els altres?), per a mi l'altre és algú a qui cuidar i servir. No l'haig de manipular, dominar ni maltractar. I el mateix amb la natura que ens envolta. Imaginem-nos un món sense mars, muntanyes, rius o prats florits. És molt important agrair i vetllar per TOT el que Déu ha creat, per al nostre bé.

I ser conscients d'una altra aspecte: que així com tot forma part d'una mateixa creació, també la nostra conducta respecte a aquesta està molt relacionada entre si. Això vol dir que, tal com jo tracti a les persones, també tractaré la resta de la creació. No es pot ser cruel i indiferent amb la vida animal i a la vegada ser una persona molt humanitària. Si fomento l'explotació abusiva dels recursos naturals, a la vegada també crearé relacions humanes basades en l'interès personal i la pròpia conveniència.

El nostre és en un món fràgil, on les coses només poden subsistir si les cuidem, si ens importen de debò. Aquesta fragilitat no és un defecte de fabricació, o que alguna cosa hagi quedat incompleta. La fragilitat és volguda per Déu perquè demana l'amor com a resposta. Quina relació humana se sosté en el temps i és bona per a nosaltres si no és així?

Allò que no som capaços d'estimar i de cuidar, tard o d'hora desapareix de les nostres vides.

Doncs el mateix succeeix amb tota la creació. Està en les nostres mans que aquest món pugui perdurar, pensem també amb els que vindran després de nosaltres. Hauríem de deixar-los un món una mica millor del que l'hem trobat. Seria un signe que també estem començant a ser una humanitat que ha après a viure i actuar més d'acord amb la responsabilitat i la confiança que Déu ens dona. Una humanitat que no explota ni domina, sinó que comença a entendre de debò el llenguatge de l'amor, que és el llenguatge de la creació (nº 84).

Són aquests principis molt fonamentals per comprendre millor quin és el nostre lloc i el nostre paper en aquest món, quelcom que només des del nostre Pare creador podem arribar a entendre.

Reclinats sobre el pit del Senyor

L'equip de vida del prevere per esdevenir Pastors Missioners

JOSÉ ÁNGEL PITARCH PITARCH

*prevere del bisbat de Tortosa
rector de Morella i delegat per al clergat*

La realitat que estem vivint els preveres diocesans en la nostra societat és complexa. Es la que ens toca viure en aquests moments. Però reclama un estudi en profunditat, per créixer i anar avançant en la nostra vida espiritual profundament arrelada en Crist. En certs moments, tinc la sensació que, com diu un company meu, vivim massa a l'intempèrie. Estem exposat a moltes situacions que fa uns anys no vivíem. Els qui vivim i treballem en pobles rurals ens ha canviat moltes coses i a més a més acceleradament. Tenim les comunitats amb molta pobresa tant per la poca gent, com per la vitalitat. Les dimensions humanes que vivim ens afecten en la nostra vivència de l'espiritualitat en la caritat pastoral.

I a més a més, tots estem vivint en la nostra pròpia carn la situació de la pandèmia que ens està afectant també en la nostra vivència espiritual. Però al mateix temps pot ajudar-nos a resituar-nos en la nostra vida. El nostre bisbe Enrique Benavent, en la Carta

Pastoral “Creure i esperar en temps d’incertesa” ens ho recorda: «Les circumstàncies extraordinàries en la vivència del sacerdoti han de ser una ocasió per agrair a Déu el do del ministeri. Per això penso que aquesta situació, que no ens pot satisfer plenament pel que fa a la vivència del sacerdoti, pot convertir-se per a tots nosaltres, i també per a les comunitats cristianes, en un moment de gràcia i creixement espiritual».

La paraula de Jesús «Tal com m'ha enviat el Pare, així us envio jo a vosaltres», és per a nosaltres, un text major que esdevé la font per a comprendre la missió del sacerdot i la manera de viure-la, en aquesta situació que vivim.

Davant eixa situació tots els preveres, tant si estem en comunitats petites com grans, estem cridats a identificar-nos en Crist. Reproduir en les nostres vides els trets distintius de Jesucrist exigeix que consagrem molt de temps a la contemplació i a l'estudi de l'Enviat del Pare. Tot el nostre treball pastoral prioritari ha de consistir en estudiar Jesucrist, tal com se'ns revela a les Escriptures i a la tradició vivent de L'Església sota el guiatge de l'Esperit.

Cap estudi, cap ciència no ha de ser preferida a aquesta. És la més necessària, la més important, sobretot per qui vol ser prevere, deixeble seu, perquè només aquesta coneixença pot fer els preveres autèntics pastors missioners, com ens recorda el «pla de formació sacerdotal» del prevere.

Conèixer Jesucrist, estimar Jesucrist, seguir Jesucrist, en aquesta situació que estem vivint, és tot el nostre desig, aquesta és tota la nostra vida. Però tots experimentem massa vegades la sensació de soledat e intempèrie. I eixes situacions com ja he dit, ens afecten totalment a la nostra vida espiritual.

La Conferència Episcopal ha publicat “Pastores Misioneros” Plan de Formación Sacerdotal. Ens ofereixen unes orientacions tant per als qui es formen als seminaris com per tots els preveres. Son unes orientacions per la formació del preveres en el segle XXI en aquest moment en tants canvis accelerats. Rellegint “Pastores misioneros” intueixo unes claus importantíssimes per viure l'espiritualitat presbiteral amb molt d'equilibri la vida sacerdotal. Ens recorda en el numero 372 diferents formes per créixer en la fraternitat sacramental. Aquesta fraternitat sacramental emana de l'ordenació i ens ajuda a identificar-nos a imatge de la Trinitat.

De totes elles voldria remarcar els equips de vida sacerdotals diocesans. Equip per créixer i profunditzar en la nostra espiritualitat en l'àmbit de la nostra missió de la caritat pastoral. Personalment l'Equip el considero essencial en la meua vida sacerdotal, sobretot en clau de discerniment. I amb la més humil aportació, crec que cada capellà hauria de tenir un equip per créixer en la vida espiritual en el si de la diòcesi. L'equip és una font on tots anem a poar. On tots aportem la nostra vida i experimentem no sols la necessitat de l'acompanyament personal, sinó la gran necessitat de l'acompanyament comunitari, com ens remarca «Pastores Misioneros».

Per tal que aquesta vida fraterna sigui una realitat, ens acollim amb les nostres diversitats personals, amb els nostres dons i les nostres deficiències i en el respecte a les nostres diferents responsabilitats. La vida fraterna en l'equip de vida, és una escola on ens esforcem a escoltar els altres, a fi d'ajudar-nos a viure com a deixebles, al servei de l'Evangeli dins de les nostres comunitats, com el Servent que es dona per a l'alliberament i la salvació de tothom.

Les dimensions de la tendresa

BLAI BLANQUER

prevere del bisbat de Terrassa

S'ha dit que el perill del passat era esdevenir esclaus i el perill del present és esdevenir robots. Aquesta perspectiva dificulta que tinguem esperança. La impotència ens inclina a la desesperança..

De les tres virtuts cardinals (fe, esperança i caritat), l'esperança és la segona. Un poema de Charles Péguy la representa com la germana més petita de les tres: les altres dues són més altes i potser més importants.

Quin és doncs el paper de l'esperança? Imaginem uns pares que van caminant pel carrer amb un fill petit. Si troben un conegut i s'aturen a parlar o bé s'encallen davant d'un aparador, què fa el fill petit? Els estira i els fa moure...

Si no fos per l'esperança la fe i la caritat no tirarien endavant i no hi hauria futur.

Ara estem submergits en una civilització que no solament no té esperança en el futur, sinó que a més, s'esllavissa cap a la desmemòria. No mira ni valora al passat. Viu un present fragmentat i buit.

Recordar, en canvi, és una experiència vivificant. Re-cor-dar vol dir retornar al cor. Per tant, fer memòria no és adorar les cendres, sinó mantenir viva la flama. En els dies de Nadal (sense refugiar-nos en nostàlgies emocionals) ens atrevirem a re-cor-dar el naixement del que ve a donar tota la vida per conduir-nos a Déu?

Confinats i envoltats de dol, tindrem coratge per mirar al futur? Serem capaços de veure que la tendresa no es dona només en les albaades i la primavera de la vida sinó que s'estén als capvespres, la tardor i als estels escadussers de la nit? Ens commourà la dimensió de la tendresa ferma i fidel – del bressol fins a la creu - de l'amic més gran, Nostre Senyor Jesucrist?

És clar que aquest Nadal serà diferent d'alguns de plàcids que hàgim pogut gaudir! No tenim dret a enyorar-los. Condicionat per la pandèmia, aquest Nadal serà semblant als que s'han viscut i es viuen avui mateix - i ben a prop nostre - subordinats a la guerra, la persecució, la pobresa, la desempara i la fam.

Enmig de tanta incertesa, enguany retorna el reclam de la tendresa perdurable de l'Emmanuel (Déu amb nosaltres). No ve a amorosir evasivament la realitat, ve a avivar la flama discreta i eficaç de l'esperança. Que a Betlem, enmig de les bèsties, hi canten els àngels!

Un bisbe ens parla

Matriu cristiana de la laïcitat

+LLUÍS MARTÍNEZ SISTACH

cardenal, arquebisbe emèrit de Barcelona

El concepte de laïcitat no és quelcom estrany ni aliè a la tradició cristiana. Té una inequívoca matriu cristiana. El seu fonament es troba en aquella famosa sentència de Jesús sobre el Cèsar i sobre Déu.

Un va preguntar a Jesús si era lícit pagar el tribut al Cèsar. La pregunta amagava molta malícia i intentava aconseguir de Jesús una resposta comprometedora tant si responia afirmativament com si ho feia negativament, atesa la situació política del poble jueu respecte de l'imperi romà. Jesús que s'havia adonat de la hipocresia de la pregunta respongué: "¿Per què voleu comprometre'm? Porteu-me una moneda romana". Ells la hi portaren i Jesús els preguntà de qui és aquesta figura i el nom que hi ha escrit en la moneda. Ells li respongueren que era del Cèsar. Jesús va respondre amb unes paraules molt lúcides i lapidàries: "Doneu al Cèsar el que és del Cèsar i a Déu el que és de Déu".

Benet XVI, comentant aquesta màxima evangèlica, va afirmar que «si en les monedes romanes hi havia imprès l'efígie del Cèsar i per això les hi havien de donar, en el cor de l'home hi ha l'empremta del Creador. L'autèntica laïcitat no consisteix a prescindir de la dimensió espiritual, sinó a reconèixer que aquesta, radicalment, és garant de la nostra llibertat i de l'autonomia de les realitat terrenals».

La separació entre autoritats civils i religió, o entre Estat i Església, constitueix una aportació pròpia del cristianisme. És en el si del cristianisme on s'afirma la distinció entre l'esfera religiosa i l'esfera política, els àmbits competencials dels poders polítics i dels poders religiosos. És propi de l'estructura fonamental del cristianisme la distinció entre el que és del Cèsar i el que és de Déu, és a dir, entre l'Estat i l'Església o, com diu el Concili Vaticà II, l'autonomia de les realitats temporals. El principi de distinció i de mútua col·laboració entre les dues esferes s'ha de mantenir en tots els models de relació entre ambdues comunitats.

Aquella lúcida resposta de Jesús, lluny de ser comprometedora, va oferir un principi de permanent actualitat per les relacions entre l'àmbit espiritual i l'àmbit temporal, entre religió i comunitat política, entre Església i Estat. Aquí rau el fonament antropològic de l'Edicte de Milà i del dret fonamental de llibertat religiosa que donà per acabada la persecució dels cristians en l'imperi romà. Tanmateix aquelles paraules de Jesús han estat i són motiu dels màrtirs cristians de tots els temps, pel fet de no reconèixer-se ni la llibertat religiosa ni aquella distinció del Cèsar i de Déu.

El Papa Francesc indica que la llibertat religiosa no és respectada en tot el món i no només en pocs llocs, sinó en molts països, essent aquest dret fonamental més afirmat que no pas respectat. Francesc assenyala també que les persecucions contra els cristians actualment són més fortes que no en els primers segles de l'Església, i avui hi ha més cristians màrtirs que en aquella època.

La mútua separació i autonomia de l'Església i la comunitat política no significa pas una laïcitat de l'Estat que pretengui reduir la religió a l'esfera purament individual i privada, desposseint-la de tota presència i influx social. Això és laïcisme. L'Estat laic ha de promoure un clima social serè i una legislació adequada que permeti a cada persona i a cada religió viure lliurement la seva fe, expressar-la en els àmbits de la vida pública i disposar dels mitjans i espais suficients per poder aportar a la convivència social els seus valors espirituals i morals.

Hem vist, hem llegit

Un any de moltes crisis

NORBERT MIRACLE

*prevere de l'arquebisbat de Tarragona
rector de la parròquia del Vendrell*

L'any 2020 s'ha caracteritzat per la gran crisi sanitària de COVID-19, que s'ha convertit en un fenomen multisectorial i mundial, que agreuja les crisis fortament interrelacionades, com la climàtica, alimentària, econòmica i migratòria, i causa grans patiments i penúries.

Francesc, Missatge Jornada per la Pau - 2021.

Gener

Papa Francesc: El tercer diumenge del temps de durant l'any presideix l'Eucaristia a la Basílica Vaticana en ocasió de la I Jornada de la Paraula de Déu: «Deixem lloc dins nostre per a la Paraula de Déu. Llegim diàriament alguns versets de la Bíblia. Comencem per l'Evangelí: el mantenim obert a la tauleta de nit de casa, portem-lo a la butxaca amb nosaltres o a la bossa, visualitzem-lo al mòbil, deixem que ens inspire cada dia. Descobrirem que Déu és a prop nostre, que il·lumina la nostra foscor i que amb amor ens porta tota la vida».

Església al món: A l'Índia els bisbes del ritu siro-malabar expressen forts dubtes sobre les noves lleis i demanen al govern que es preservi la laïcitat de l'Índia recollida a la Constitució. També demanen la concessió de la ciutadania índia a tots els refugiats sense discriminació religiosa.

Església a Catalunya: S'acompleixen els vint-i-cinc anys de la inauguració del Concili Provincial Tarraconense de 1995. Els actes previstos per a la commemoració s'hauran de suspendre o ajornar a causa de la pandèmia del Covid 19.

Febrer

Papa Francesc: Visita Bari en ocasió de la trobada «Mediterrani, frontera de pau» i presideix l'Eucaristia. Al final, baixà a la cripta de la basílica de Sant Nicolau per venerar les relíquies d'aquest sant, molt venerat també en l'ortodòxia. Tots els bisbes i patriarques dels vint països limítrofs amb el Mediterrani van agrair a la Conferència Episcopal Italiana haver organitzat un diàleg obert i sincer sobre qüestions tan urgents com les guerres, la pobresa, les migracions, les crisis sociopolítiques que afligeixen molts pobles. El cardenal de Barcelona, Mons. Joan Josep Omella fou un dels participants a la trobada.

Església al món: Conversa a Munic entre mons. Gallagher i el ministre d'Exteriors xinès: subratllar la importància de l'Acord provisional sobre el nomenament de bisbes i el desig de continuar el diàleg per promoure la vida de l'Església catòlica i el bé del poble xinès. Feia 70 anys que no hi havia hagut una reunió oficial d'aquest tipus entre la Secretaria d'Estat del Vaticà i el govern de la Xina.

Església a Catalunya: Les diòcesis de Catalunya participen activament al Congrés de laics «Poble de Déu en sortida» a Madrid. Mons. Antoni Vadell és l'encarregat de pronunciar la ponència final del Congrés.

Març

Papa Francesc: Sota la pluja, Francesc presideix, la nit del 27 de març, divendres de Quaresma, l'extraordinari moment de pregària en temps de pandèmia. Darrere seu, el Crucifix de fusta de l'església romana de "San Marcello al Corso", davant del qual el Papa ja havia resat el 15 de març, després d'haver recorregut, en peregrinació, un tram de la Via del Corso. Davant d'aquesta creu, el Papa convida la humanitat a no tenir por i a confiar-se al Senyor: "Tenim una àncora: a la seva creu ens hem salvat, tenim un timó: a la seva creu hem estat redimits. Tenim esperança: a la seva creu hem estat curats i abraçats perquè res ni ningú ens pugui separar del seu amor redemptor".

Església al món: La crisi humanitària a Veneçuela s'aguditza. Segons les dades de l'ONU uns 4'9 milions de persones s'han desplaçat a causa de la crisi.

Església a Catalunya: El cardenal Joan Josep Omella és escollit president de la Conferència Episcopal Espanyola. A la mateixa assemblea plenària també foren escollits Mons. Josep Àngel Saiz, bisbe de Terrassa, com a membre de la Comissió Executiva; Mons. Joan Enric Vives, arquebisbe d'Urgell, com a president de la Comissió Episcopal

per al Clergat i Seminaris; Mons. Enric Benavent, bisbe de Tortosa, com a president de la Comissió Episcopal per a la Doctrina de la Fe i Mons. Francesc Pardo, bisbe de Girona, com a membre del Consell Episcopal d'Economia.

Abril

Papa Francesc: Celebra el Tridu Pasqual a la basílica de Sant Pere del Vaticà. El Via Crucis que presideix el papa Francesc en una plaça de Sant Pere buida però il·luminada per les torxes i la creu de Jesús, celebrat per primera vegada no al Coliseu, a causa del coronavirus torna a impressionar tot el món. Al centre de les meditacions, el dolor i l'esperança de moltes persones invisibles que no es resignen al mal, escrites per cinc presos, una família víctima d'un assassinat, la filla d'un condemnat, un educador, un magistrat de vigilància, la mare d'un pres, una catequista, un sacerdot acusat injustament, un frare voluntari, un policia, tots relacionats amb la capellania del Casa de detenció "Due Palazzi" a Pàdua. La creu és portada per personal sanitari.

Església al món: Els set jutges de la Cort suprema australiana absolen per unanimitat el cardenal George Pell, que complia una condemna de 6 anys per abusos infantils, i anul·la la sentència del Tribunal d'Apel·lacions dictada l'agost de l'any passat. El cardenal, que sempre s'havia declarat innocent, surt finalment de la presó.

Església a Catalunya: La Quaresma i la Pasqua es viuen sota el règim del confinament. La creativitat a les parròquies s'intensifica per oferir retransmissions de les eucaristies i altres celebracions a través de les xarxes socials. La missa per televisió de TVE, presidida per Mn. Carles Cahuana, i la missa de Montserrat multipliquen les audiències. També els bisbes de la Conferència Episcopal Tarraconense augmenten llurs reunions en modalitat telemàtica per mantenir una constant comunicació entre ells i acompanyar els fidels en aquests greus moments.

Maig

Papa Francesc: Celebra l'Eucaristia al sepulcre de Sant Joan Pau II en ocasió del centenari del seu naixement i escriu una preciosa carta als joves de l'arxidiòcesi de Cracòvia: «Sant Joan Pau II va ser un regal extraordinari de Déu a l'Església i a Polònia, la vostra terra natal. El seu pelegrinatge terrenal, que va començar el 18 de maig de 1920 a Wadowice i va acabar fa 15 anys a Roma, va estar marcat per una passió per la vida i una fascinació pel misteri de Déu, del món i de l'home».

Església al món: Tancat dos mesos a causa de la pandèmia de coronavirus, el santuari de Lourdes obre les seves portes el 16 de maig, però només per a pelegrins individuals de la regió, amb una distància màxima de 100 km.

Església a Catalunya: Es presenta el documental sobre Església confi(N)ada produït per *Animaset* i dirigit per la periodista Laura Mor, realitzat íntegrament durant el confinament, que explica aquesta experiència única: com ha viscut l'Església a Catalunya el confinament i què significa ser cristià en temps de coronavirus.

Juny

Papa Francesc: Celebra la solemnitat de *Corpus Christi* a la basílica de Sant Pere. «Amb Jesús podem estar immunitzats contra la tristesa. Sempre tindrem davant dels nostres ulls les nostres caigudes, fatigues, problemes a casa i a la feina, somnis incomplets. Però el seu pes no ens aixafarà perquè hi ha Jesús que ens anima amb el seu amor. Heus aquí el poder de l'Eucaristia, que ens transforma en portadors de Déu: portadors d'alegria, no de negativitat».

Església al món: La situació a Nigèria empitjora dia rere dia. Els bisbes denuncien les matances i atacs de grups terroristes així com la passivitat del govern nigerià, responsable de la degeneració del conflicte en curs alhora que demanen que la comunitat internacional contribueixi a la restauració de l'ordre públic al país.

Església a Catalunya: A finals de juny, acaba la primera fase del confinament. Durant aquest període Càritas ha intensificat la seva activitat i ha posat en marxa nombroses campanyes d'ajut a les persones. Moltes residències d'ancians han patit grans estralls entre els residents i els cuidadors. A la fi d'aquesta primera onada de la pandèmia, han mort preveres, religiosos i religioses víctimes del virus. El primer sacerdot que va morir a causa del Covid a Catalunya va ser el barceloní Mn. Joan Cuadrench Aragonès el dia 20 de març de 2020.

Juliol

Papa Francesc: El Papa expressa la seva adhesió a la sol·licitud d'un alto el foc mundial, recollida a la resolució adoptada pel Consell de Seguretat de l'ONU per abordar les conseqüències devastadores del virus Covid-19, en particular per a aquelles zones que viuen conflictes armats.

Església al món: El retorn al culte islàmic de Santa Sofia -convertida en mesquita al segle XV després de la conquesta otomana de Constantinoble i convertida en museu el 1934 a instàncies de l'aleshores president Mustafà Kemal Atatürk- ha provocat vives reaccions a les esglésies cristianes de tot el món. També el Papa Francesc va expressar el seu dolor a l'Àngelus el 12 de juliol.

Església a Catalunya: La Tarraconense respon a l'ofensiva del govern català sobre les immatriculacions amb una nota clarificadora: «Les deu Diòcesis amb seu a Catalunya que formen la Conferència Episcopal Tarraconense, pel que fa al tema de les immatriculacions, sempre han seguit el procés legal vigent, sense cercar privilegis. No han actuat en cap moment de manera arbitrària i han documentat tot el que els constava com a propi. L'Església no s'ha apropiat de res que no fos seu».

Agost

Papa Francesc: La caritat del papa, que s'ha estès des de l'inici de la pandèmia amb l'enviament de mitjans, medicaments i recursos a moltíssims països, també s'estén a

Beirut, que el dia 4 d'agost viu una devastadora explosió al port. Més de dos centenars de persones moren a causa de l'explosió i milers queden ferits.

Església al món: Mor el bisbe Pere Casaldàliga, fill de Balsareny, membre de l'Institut religiós dels claretians. Ha estat profeta i veu dels pobres del Brasil i d'arreu del món. Va viure una llarga vida de missioner, sacerdot i bisbe encarnat al servei del seu poble a la seva diòcesi de Sao Fèlix d'Araguaia.

Església a Catalunya: La Universitat Catalana d'Estiu (UCE) que enguany ha celebrat la seva 52a edició a Prada, del 16 al 23 d'agost del 2020, programa un acte per commemorar el vint-i-cinquè aniversari del Concili Provincial Tarraconense. El dia 20 d'agost al migdia hi intervenen el degà de la Facultat de Teologia de Catalunya, Dr. Joan Torra, i l'arquebisbe metropolità de Tarragona, Dr. Joan Planellas.

Setembre

Papa Francesc: Carta del papa en el XVI centenari de la mort de Sant Jeroni. «En Jeroni, l'amor a Crist es ramifica, com un riu en moltes rieres, en la seva tasca com a erudit incansable, traductor, exegeta, profund coneixedor i apassionat divulgador de la Sagrada Escriptura; un intèrpret refinat de textos bíblics; com a defensor ardent i de vegades impetuós de la veritat cristiana; com a ermità ascètic, a més d'expert guia espiritual, en la seva generositat i tendresa».

Església al món: En ocasió de la festa de la Nativitat de la Mare de Déu, el president de la República italiana, Sergio Mattarella, encén al santuari de Loreto la que durant 22 anys ha estat la llum de la pau per a Itàlia que, coincidint amb el Jubileu Lauretà, ha pres un relleu internacional.

Església a Catalunya: Dijous 10 de setembre, a la seu del Col·legi de Periodistes de Catalunya, té lloc la presentació en roda de premsa de la Memòria 2019 de les Càritas diocesanes amb seu a Catalunya i l'impacte del COVID-19. A l'acte hi intervenen el cardenal Joan Josep Omella, arquebisbe de Barcelona i bisbe delegat de la Conferència Episcopal Tarraconense a Càritas Catalunya; Francesc Roig, president de Càritas Catalunya; Cora Mazo, representant de la Comissió d'Acció Social de Càritas Catalunya; i Anna Roig, representant de la Comissió de Comunicació de Càritas Catalunya.

Octubre

Papa Francesc: En la festa de sant Francesc d'Assís, diumenge 4 d'octubre, el papa Francesc va fer pública una nova Carta Encíclica amb el títol *Fratelli tutti*, "Germans tots", sobre la fraternitat i l'amistat social. És la tercera Encíclica del seu pontificat, després de la *Lumen fidei*, sobre la fe cristiana, publicada el 29 de juny de 2013, i de *Laudato si'*, sobre la cura de la casa comuna, del 24 de maig de 2015.

Església al món: El Papa nomena Mons. Pierbattista Pizzaballa, nou patriarca de Jerusalem dels llatins. «Enfortir el sentit de comunitat en un context de fragmentació

social, política i econòmica que afecta necessàriament l'esfera religiosa», afirma el nou patriarca, que amb anterioritat havia estat el custodi dels Sants Llocs.

Església a Catalunya: S'inaugura el curs a l'Ateneu Sant Pacià amb la constitució d'una nova realitat acadèmica, al costat de les tres facultats ja existents: l'Institut de Litúrgia ad instar Facultatis (ILF). L'ILF neix amb la potestat de conferir tres graus acadèmics: el Grau en Litúrgia (tres anys), la Llicenciatura o Màster (dos anys), precedit d'un propedèutic (un any), a més del Doctorat.

Novembre

Papa Francesc: El Papa Francesc presideix a l'altar de la Catedral de la Basílica de Sant Pere, el consistori públic ordinari per a la creació de 9 cardenals electors i quatre de més de vuitanta anys, tot i que dos d'ells, provinents d'Àsia, no han pogut arribar a Roma. Entre els nous cardenals hi ha el primer cardenal de Rwanda, Antoine Kambanda, arquebisbe de Kigali, i el predicador de la casa pontifícia, el caputxí, Raniero Cantalamessa.

Església al món: Els bisbes de Mèxic en acabar la seva assemblea afirmen que la crisi del coronavirus ha revelat les deficiències i faltes d'una democràcia incompleta i un ressentiment social que augmenta enmig de l'emergència sanitària, però també ha fet descobrir signes d'esperança que encoratgen la unitat i la solidaritat superant egoismes i desconfiances.

Església a Catalunya: El dissabte 7 de novembre la Basílica de la Sagrada Família va acollir l'eucaristia de beatificació del jove màrtir Joan Roig i Diggle, presidida pel cardenal Joan Josep Omella, arquebisbe de Barcelona i concelebrada per l'arquebisbe emèrit, el cardenal Lluís Martínez Sistach i el Nunci apostòlic, Bernardito Auza.

Mor el bisbe Francesc Xavier Ciuraneta, bisbe emèrit de Lleida, al seu domicili de La Palma d'Ebre a l'edat de 80 anys. Mons. Ciuraneta va ser bisbe de Lleida entre 1999 i 2007.

Desembre

Francesc: Amb la Carta apostòlica *Patris corde* (Amb cor de pare), signada el dia 8 de desembre de 2020, el Papa recorda el 150è aniversari de la declaració de sant Josep com a patró de l'Església Universal i, amb motiu d'aquesta ocasió, des del 8 de desembre de 2020 fins al 8 de desembre de 2021 se celebrarà un any dedicat especialment a ell.

Església al món: Els bisbes de la Conferència Episcopal Espanyola fan pública una enèrgica nota davant l'aprovació al Congrés dels Diputats de la llei de l'eutanàsia, intitolada «La vida és un do, l'eutanàsia un fracàs».

Església a Catalunya: El 4rt. Diumenge d'Advent, a la basílica de la Sagrada Família de Barcelona, Mons. Xavier Vilanova Pellisa, prevere del bisbat de Tortosa, és ordenat bisbe pel cardenal Mons. Joan Josep Omella. Mons. Vilanova havia estat nomenat bisbe auxiliar de Barcelona el dia 6 d'octubre.